

Assignatura	28907 Art Gòtic Català		
Professor	<i>Barniol López, Montserrat</i>		
Cicle: Segon	Quadrimestre	Segon	Crèdits: 6
Horari	Teoria: Dimarts i Dijous 10:00 a 11:30 Tutoria Integrada: Dimarts 13:00 a 14:00	Grup: 1	Tipus: Optativa

OBJECTIUS

Introducció al gòtic català, on es tractaran aspectes diversos (comitència, sistemes de treball, iconografia...) tot seguint els diferents moments artístics que s'estenen al llarg dels segles XIII a principis del XVI, sempre tenint en compte el context històric. Anàlisi de les obres i autors més representatius.

L'estudiant haurà de ser capaç, en acabar el curs, de conèixer aquests capítols artístics i de reconèixer raonadament les obres més representatives de cadascun d'ells tant a partir de les seves particularitats com en relació a les circumstàncies vinculades a la seva realització. Haurà de saber utilitzar apropiadament el lèxic específic.

TEMARI

- Plantejament de l'assignatura. Bibliografia.
- Topografia i escenaris religiosos. Les catedrals i el seu entorn. Les parròquies. Els monestirs: antics i nous ordes. Els monestirs cistercencs de Santes Creus i Poblet : panteons i palaus. Els ordes mendicants i el suposat paper innovador de la seva arquitectura. Pedralbes. Capella reial de Barcelona.
- Topografia i escenaris civils. La ciutat. Els palaus. Palau Reial Major de Barcelona. Les empreses artístiques del govern ciutadà: les cases de la ciutat; Consell de Cent de Barcelona; Generalitat. Drassanes i llotges. Els hospitals (Barcelona, Lleida). Cases urbanes. Dels ponts a les fonts.
- Els espais del temple i el seu mobiliari. Les capelles i el seu agençament. El retaule: tipologies, evolució. El presbiteri. Antics edificis, noves capelles (Tarragona, Lleida). El cor (Barcelona).
- De la cripta al reliquiari. Els sepulcres sants i els seus artífexs: santa Eulàlia de Barcelona, sant Narcís de Girona. Reliquiaris; tipologies.
- Art per a la mort. El sepulcre. Els panteons reials de Poblet i Santes Creus. Elisenda de Montcada a Pedralbes; Joan d'Aragó a la catedral de Tarragona. Nobles i eclesiàstics.
- L'altar i el seu parament. Objectes litúrgics.
- Text i imatge. El llibre il·lustrat. Lleis i devoció.
- Imatges i funcions: talles de la Verge i dels sants. Sant Carlemany de Girona. Grups escultòrics.
- Clients, artistes, públic. Circumstàncies de l'encàrrec. La clientela: tipus, intencions i imatges. L'artista: circumstàncies laborals; de l'aprenentatge a l'estratègia. La documentació: contractes (anàlisi de diversos casos). El públic: recepció de l'obra d'art; del gòtic als nostres dies; de la devoció a les col·leccions.

BIBLIOGRAFIA INTRODUCTÒRIA

- *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura*, 3 vols., Enciclopèdia Catalana, Barcelona 2002 – 2003.
- *L'art gòtic a Catalunya. Pintura*, 3 vols., Enciclopèdia Catalana, Barcelona 2005-2006.
- ESPAÑOL BERTRAN, Francesca, *El gòtic català*, Angle Editorial, Manresa - Barcelona 2002.

- ESPAÑOL BERTRAN, Francesca, *Els escenaris del rei. Art i monarquia a la corona d'Aragó*, Angle Editorial, Manresa 2001.
- GUDIOL I RICART, J., / ALCOLEA I BLANCH, S., *Pintura gòtica catalana*, Polígrafa, Barcelona 1987.
- MOLINA I FIGUERAS, Joan, *Arte, devoción y poder en la pintura tardogótica catalana*, Universidad de Murcia, 1999.
- PLANAS, Josefina, *El esplendor del gótico catalán. La miniatura a comienzos del siglo XV*, dicions de la Universitat de Lleida, Lleida 1998.
- DALMASES, Núria de, *Orfebreria catalana medieval. Barcelona 1300-1500*, 2 vols., Institut d'estudis Catalans, Barcelona 1992.
- *Cathalonia. Arte gótico en los siglos XIV-XV*, catàleg exposició (Museo del Prado, 22 abril - 8 juny 1997), Madrid 1997.
- *Art de Catalunya- Ars Cataloniae*, col·lecció dirigida per X. Barral i Altet, Edns. L'Isard, Barcelona 1997; capítols relatius a l'art gòtic en diversos volums (3, 4, 6, 8, 10, etc)
- DALMASES, N. de / JOSÉ I PITARCH, A., *L'època del cister. s. XIII* (Història de l'art català II), Eds. 62, Barcelona 1985.
- DALMASES, N. de / JOSÉ I PITARCH, A., *L'art gòtic. ss. XIV-XV* (Història de l'art català III), Eds. 62, Barcelona 1984 (2a. ed. 1986).

AVALUACIÓ

Es farà un examen que s'haurà de preparar tant a partir del contingut de les classes impartides com de les lectures, obligatòries (que ja s'especificaran) i optatives fetes a partir de la bibliografia més àmplia que es subministrarà en començar el curs.

No es descarta que es pugui realitzar alguna altra activitat puntuable (visita a algun museu o, si es dóna el cas, exposició relacionada amb la matèria).

A l'examen (i en qualsevol altre activitat puntuable) s'exigiran:

- els coneixements adequats (sempre en base al que s'hagi explicat a classe i al contingut de les lectures obligatòries) que s'hauran de traduir en:

- La capacitat d'explicar una obra (no únicament de descriure-la o reconèixer-la visualment), entesa com a fruit d'unes circumstàncies determinades, que caldrà exposar.
- L'ús adequat del lèxic específic. A banda de la seva aplicació en les lliçons impartides a classe, hi ha glossaris i diccionaris que permeten aclarir qualsevol dubte al respecte.
- L'aprofitament de les lectures obligatòries.

- una redacció i ortografia pròpies d'un adult universitari.

TUTORIA INTEGRADA

- Orientació i control de la consolidació i ampliació de coneixements a través de la consulta bibliogràfica.

Exercicis de reconeixement i lectura d'obres, i de familiarització amb l'ús del lèxic específic.